

Lucrarea 6

Decodificatoare. Multiplexoare. Sumatoare.

6.1 Obiective

Lucrarea are următoarele obiective:

- Fixarea cunoștințelor despre circuitele combinaționale, decodificatoare, multiplexoare, sumatoare;
- Exersarea utilizării pachetului de programe XILINX ISE Webpack pentru implementarea circuitelor combinaționale pe FPGA, pornind de la descrierea schematică;
- Testarea circuitelor combinaționale pe macheta FPGA, cu utilizarea osciloscopului și a analizorului logic.

6.2 Decodificator

Decodificatorul este un circuit combinațional cu n intrări și 2^n ieșiri, care identifică un cod de intrare prin activarea unei singure linii de ieșire, corespunzătoare acestui cod.

Figura 6.1 prezintă simbolul unui decodificator de 2 biți iar tabelul 6.1 prezintă tabelul de adevăr care descrie funcția acestuia.

Tabelul 6.1

Tabelul de adevăr al decodificatorului de 2 biți.

E	A1	A0	D3	D2	D1	D0
1	x	x	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1
0	0	1	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	0
0	1	1	1	0	0	0

Realizați un proiect schematic în XILINX ISE pentru studiul comportamentului unui decodificator

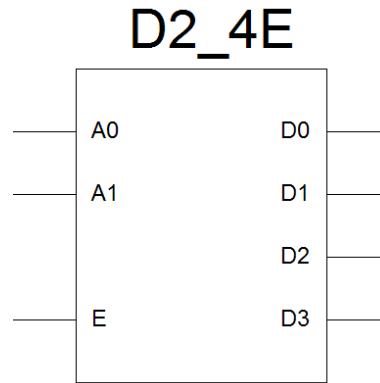

Figura 6.1 Simbolul decodicatorului de 2 biți.

de 2 biți. Utilizați simbolul **D2_4E** și bus-uri pentru intrările și ieșirile decodicatorului, așa cum este prezentat în figura 6.2.

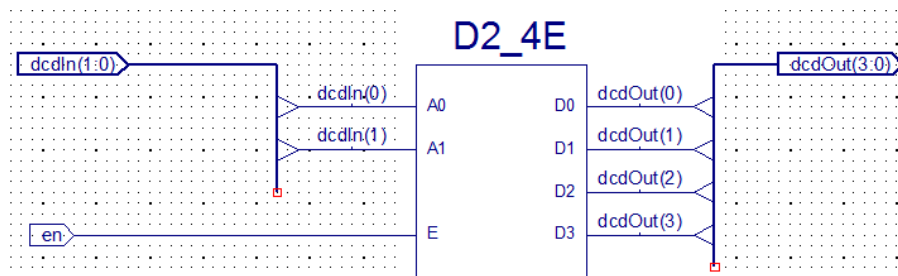

Figura 6.2 Schema de conectare a simbolului decodicatorului de 2 biți.

Ca generator de semnal, folosiți modulul **genSignal8** ale cărui schemă (**genSignal8.sch**) și simbol (**genSignal.sym**) se găsesc pe situl de web al laboratorului. Preluțați acele fișiere și adăugați-le la proiectul ISE.

Desenați o schemă care să includă simbolul decodicatorului studiat (**dcd2.sym**) și cel al generatorului de semnal (**genSignal8.sym**) conectate așa ca în figura 6.3. De remarcat corespondența prin nume a bus-urilor **dcdIn**.

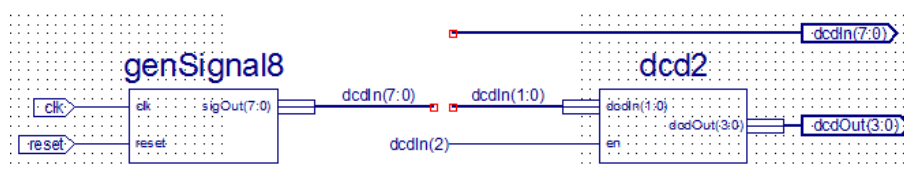

Figura 6.3 Schema de testare a decodicatorului de 2 biți.

Preluțați de pe situl de web al laboratorului fișierele de contrângeri XILINX ISE (**dcd2test.ucf**) și fișierul de proiect al analizorului logic (**dcd2test.lpf**).

Studiați comportamentul decodicatorului vizualizând semnalele de intrare și de ieșire atât cu osciloscopul cât și cu analizorul logic. În cazul osciloscopului, vizualizați semnalul **en** pe canalul 1 și setați-l tot pe acesta ca semnal de trigger-are. Mutați sondele canalelor 1, 2 și 3 pe intrările și ieșirile decodicatorului. Puteți vizualiza astfel corelația lor în timp, luând ca referință semnalul **en**.

Tabelul 6.2 prezintă corespondența dintre porturi, pini FPGA și canalele analizorului logic, pentru testarea decodicatorului de 2 biți.

Tabelul 6.2

Asocierea porturilor, pinilor FPGA și sondele analizorului logic pentru studiul decodificatorului de 2 biți.

Port	Pin FPGA	Conector placă	Canal, Conector analizor logic
en	D7	J4-I09	0, negru/alb
dcdin(1)	C7	J4-I010	1, maro/alb
dcdin(0)	F8	J4-I011	2, roșu/alb
dcdOut(3)	B4	J1-IO1	4, galben/alb
dcdOut(2)	A4	J1-IO2	5, verde/alb
dcdOut(1)	D5	J1-IO3	6, albastru/alb
dcdOut(0)	C5	J1-IO4	7, mov/alb

Desenați formele de undă vizualizate pe osciloscop și pe analizorul logic (țineți cont de corelațiile temporale).

Verificați funcționarea butonului de reset (**BTN South (RESET)(K17)**) utilizând analizorul logic. Cum procedați?

Preluați de pe situl de web al laboratorului fișierele Verilog care descriu comportamentul acelorași module (**dcd2.v**, **genSignal8.v**, **dcd2test.v**) și modelul unui mediu de simulare pentru decodificator (**dcd2tb.v**). Realizați simularea circuitului decodificator.

Refaceți implementarea cu FPGA pornind de la fișierele sursă Verilog.

Comparați rezultatele simulării cu cele obținute în urma investigației cu analizorul logic.

6.3 Multiplexor

Circuitul multiplexor selectează una din cele 2^n linii de intrare de date pe baza unui cod de selecție de n biți.

Circuitul multiplexor poate prezenta o intrare de validare a ieșirii.

Figura 6.4 prezintă simbolul bloc al multiplexorului 4:1 din biblioteca grafică a XILINX ISE, iar tabelul 6.3 prezintă tabelul de adevăr al acestui circuit.

Tabelul 6.3

Tabelul de adevăr al multiplexorului cu validare.

E	S1	S0	O
1	-	-	0
0	0	0	D0
0	0	1	D1
0	1	0	D2
0	1	1	D3

Realizați un proiect schematic în XILINX ISE pentru studiul comportamentului unui multiplexor 4:1. Utilizați simbolul **M4_1E** și bus-uri pentru intrările și ieșirile multiplexorului, așa cum este prezentat în figura 6.5.

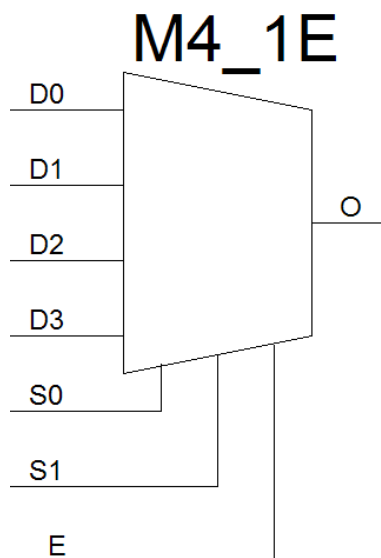

Figura 6.4 Schema bloc a multiplexorului MUX4:1 cu intrare de validare (XILINX ISE).

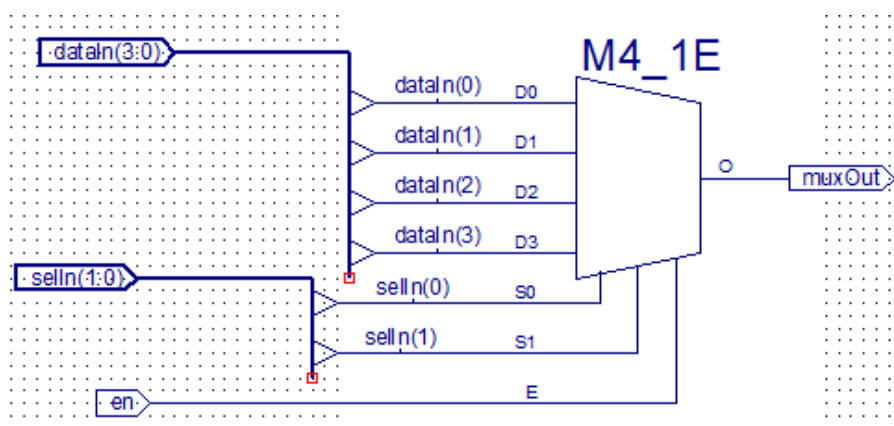

Figura 6.5 Schema de conectare a simbolului multiplexorului 4:1.

Ca generator de semnal, folosiți modulul **genSignal8** ale cărui schemă (**genSignal8.sch**) și simbol (**genSignal.sym**) se găsesc pe situl de web al laboratorului. Preluțați acele fișiere și adăugați-le la proiectul ISE.

Desenați o schemă care să includă simbolul multiplexorului studiat (**mux4x1.sym**) și cel al generatorului de semnal (**genSignal8.sym**) conectate așa ca în figura 6.6.

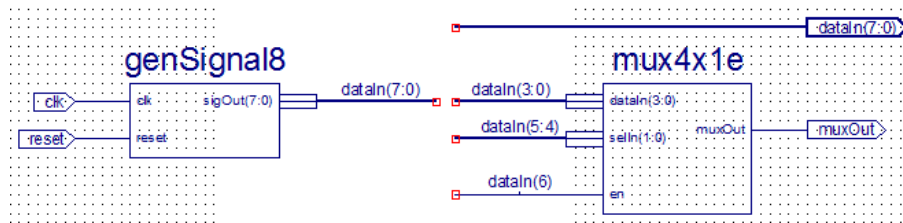

Figura 6.6 Schema de testare a multiplexorului 4:1.

Preluțați de pe situl de web al laboratorului fișierele de contrângerii XILINX ISE (**mux4x1e-Test.ucf**) și fișierul de proiect al analizorului logic (**mux4x1eTest.lpf**).

Studiați comportamentul multiplexorului vizualizând semnalele de intrare și de ieșire atât cu osciloscopul cât și cu analizorul logic. În cazul osciloscopului, vizualizați semnalul **en** pe canalul 1 și setați-l tot pe acesta ca semnal de trigger-are. Mutați sondele canalelor 1, 2 și 3 pe intrările și ieșirile multiplexorului. Puteți vizualiza astfel corelația lor în timp, luând ca referință semnalul **en**.

Tabelul 6.4 prezintă corespondența dintre porturi, pini FPGA și canalele analizorului logic, pentru testarea multiplexorului 4:1.

Tabelul 6.4

Asocierea porturilor, pinilor FPGA și sondele analizorului logic pentru studiul multiplexorului 4:1.

Port	Pin FPGA	Conector placă	Canal, Conector analizor logic
en	D7	J4-I09	0, negru/alb
selIn(1)	C7	J4-I010	1, maro/alb
selIn(0)	F8	J4-I011	2, roșu/alb
dataIn(3)	E8	J4-I012	3, portocaliu/alb
dataIn(2)	B4	J1-IO1	4, galben/alb
dcdOut(1)	A4	J1-IO2	5, verde/alb
dcdOut(0)	D5	J1-IO3	6, albastru/alb
muxOut	C5	J1-IO4	7, mov/alb

Desenați formele de undă vizualizate pe osciloscop și pe analizorul logic (țineți cont de corelațiile temporale).

6.4 Sumatorul/scăzătorul pe 2 biți

Schema bloc a unui circuit sumator/scăzător este prezentată în figura 6.7. Corepondența porturilor pe placă este prezentată în tabelul 6.5.

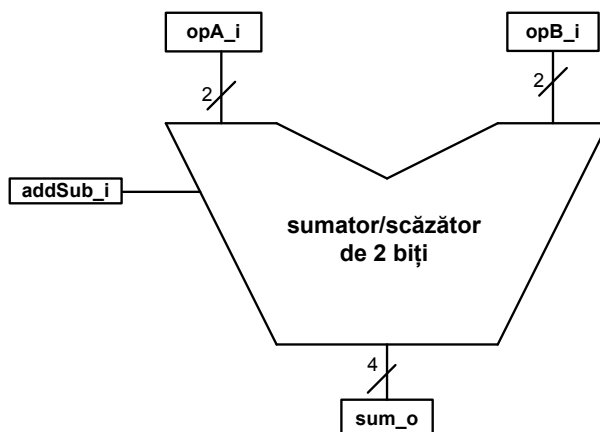

Figura 6.7 Schema bloc a circuitului sumator/scăzător pe 2 biți.

Tabelul 6.5

Corespondența porturilor sumatorului/scăzătorului pe 2 biți.

Port	Direcție	Număr biți	Locație pe placă	Pin FPGA	Semnificație
opA_i	in	2	SW1 SW0	L14, L13	Primul operand
opB_i	in	2	SW3 SW2	N17, H18	Al doilea operand
sum_o	out	4	LED3-0	F11, E11, E12, F12	Rezultat
addSub_i	in	1	BTN South	K17	Comanda: 0 = adunare, 1 = scădere

Modulul sumator-scăzător poate fi descris în Verilog prin următorul cod (prezent pe situl laboratorului în fișierul **addSub.v**):

```

module addSub(
    opA_i,
    opB_i,
    sum_o,
    addSub_i
);

input [1:0]  opA_i;
input [1:0]  opB_i;
output [3:0] sum_o;
input       addSub_i;

reg [3:0]    sum_o;

always @(opA_i or opB_i or addSub_i)
if (addSub_i) sum_o <= opA_i - opB_i; else
    sum_o <= opA_i + opB_i;

endmodule

```

Asocierile pinilor se vor edita în fișierul de constrângeri ISE (prezent pe situl laboratorului în fișierul **addSub.ucf**).

Preluțați fișierele sursă (**addSub.v** și **addSub.ucf**) și realizați un proiect ISE specificând ca metodologie de descriere "HDL". Ca o alternativă, programați macheta FPGA cu datele din fișierul **addSub.bit** existent pe situl laboratorului. Programarea se poate face prin executarea utilitarului **impact**. Apelarea acestui executabil cu parametrii necesari este încapsulată în fișierul **prog.bat**.

Programarea se poate face lansând comanda:

```
prog addSub
```

Încărcați pe placă fișierul bitstream **addSub.bit** (fie realizând proiectul pornind de la fișierele sursă, fie preluând fișierul **.bit**).

Utilizați circuitul proiectat pentru a completa tabelul 6.6. Verificați funcționalitatea prin conversia numerelor din binar în baza 10.

Tabelul 6.6

Verificarea sumatorului/scăzătorului.

Operația zecimal	a binar	b binar	s binar	s zecimal
$1 + 1 = 2$				
$1 + 2 = 3$				
$2 + 1 = 3$				
$3 + 3 = 6$				
$1 - 1 = 0$				
$1 - 2 = -1$				
$2 - 1 = 1$				
$1 - 3 = -2$				

Ce observați în legătură cu operațiile care produc rezultat negativ?